

HØGSKOLEN STORD/HAUGESUND

Dato : 29.03.2012
Vår ref. : 2012/341 - 3460/2012
Deres ref.. : 201004428-/JMB
Deres dato: : 01.02.2012

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

HØRINGSUTTALELSE: FORSLAG TIL FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Generelle kommentarer

Vi ser positivt på at vi kan få ulike barnehagelærerutdanninger ved at utdanningsinstitusjonene kan velge ulike profiler. Dette skaper bredde i tilbudet for studentene og variert barnehagelærerkompetanse ute i praksisfeltet selv om det mest grunnleggende er felles. Ut over dette ser vi at læringsutbyttebeskrivelsene er for ambisiøse i forhold til en treårig utdanning.

Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning er et sentralt dokument som gir klare føringer. Dette dokumentet skal ikke ut på høring, noe vi beklager.

Høringsdokumentet og nasjonale retningslinjer burde vært sett under ett og vært gjenstand for en felles høringsrunde. Som departementet selv poengterer, må institusjonene i stor grad forholde seg til retningslinjene i sitt arbeid med programplaner og faglig innhold.

I fagmiljøet er det ulike synspunkt på organiseringen av den nye barnehagelærerutdanningen hvor vi nå går fra fag til kunnskapsområder. Dette er en stor og betydelig omorganisering av utdanningen. På den ene siden kan dette bidra til et spennende utviklingsarbeid som styrker barnehagelærerutdanningen som profesjonsutdanning. Det er målet og intensjonen. På den andre siden skaper det bekymring i fagmiljøene for hva som vil skje med faglig kvalitet og mulighet for å gå i dybden.

Fagene ser at de kunne ha vært inne i flere kunnskapsområder. Som eksempel kan nevnes kunnskapsområdet "Barns utvikling, lek og læring" som er sentralt for alle fagene i utdanningen. I de nasjonale retningslinjene ser det ut som om dette er tenkt som et rent pedagogikkfag. Og for kunnskapsområdet "Kunst, kultur og kreativitet" er det naturlig å stille spørsmål ved om ikke kreativitet er et like stort anliggende for de andre fagene.

Utdanningsinstitusjonene er i en krevende prosess mot ny barnehagelærerutdanning. Det hadde vært ønskelig med noen føringer fra Kunnskapsdepartementet (KD) på vektning av fag.

I høringsbrevet ser vi at KD vil komme med merknader i tillegg til forskriften, blant annet når det gjelder pedagogikkfagets rolle og ledelsesperspektivet i utdanningen. Vi ser det som viktig at dette blir utdypet. Vi ønsker også at KD skal si noe om omfanget av pedagogikkfaget.

Betegnelsene barnehagelærer og barnehagelærerutdanning ser vi som gode og hensiktsmessige. Det er viktig å beholde lærertittelen, og barnehagelærer henspiller på det primære arbeidsfeltet studentene utdannes til.

Høgskoler og universitet får ikke kompensasjon for kostnadene som praksisopplæringen på førskolelærerutdanningen medfører. For å kunne utvikle samarbeidet med praksisfeltet og trekke faglærere sterkere inn i praksisoppfølgingen, burde også studenter på den nye barnehagelærerutdanningen komme i samme tildelingskategori fra KD som grunnskolelærerstudenter.

Postadresse:
Klingenbergveien 8, 5414 STORD
Besøksadresser:
Klingenbergveien, Stord
Bjørnsonsgt. 45, Haugesund

Telefon:
+47 53 49 13 00
Telefaks:
+47 53 49 14 01

E-post:
postmottak@hsh.no
Internett:
www.hsh.no

Saksbehandler:
Gro Nesheim
Direktetlf.:
52 70 26 46

Det vil gi økte ressurser og høyere status til barnehagelærerutdanningen enn det førskolelærerutdanningen har i dag.

§ 1 Virkeområde og formål

Endringene/tilføyelsene i *kursiv*

Første avsnitt: Siden navnet på utdanningsinstitusjonene er høyskoler, bør det i første linje stå universiteter og *høyskoler* som gir (...)

Tredje avsnitt: Her bør det forpliktende tydeliggjøres i andre setning. Forslag til formulering: *Barnehageloven og Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold er et forpliktende grunnlag i alle kunnskapsområdene.*

Femte avsnitt: I dette avsnittet kommer ikke lekens betydning for læring og danning fram slik første setning er formulert. En presisering av dette kan være: Forskriften skal sørge for at utdanningen gir kvalifikasjoner *til å forstå lekens betydning for læring og danning*, og for å ivareta *barnets* behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Vi foreslår også et tillegg i siste setning: (...) dialog med barnas hjem, og *tværfaglig samarbeid med andre institusjoner.*

Sjette avsnitt: Her ønsker vi en ekstra setning til slutt: *Forskriften skal sikre kvalifiserte og profesjonelle barnehagelærere og barnehageledere på ulike nivå i organisasjonen.*

Vi mener at det i § 1 bør stå noe om den estetiske dimensjonen, den mangler helt. En formulering kan være: *Forskriften skal sikre at utdanningen fremmer forståelse for den estetiske dimensjonen og barns ulike uttrykksformer.*

§ 2 Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsene i høringsdokumentet er redusert i forhold til rammeplanutvalgets sitt utkast. KD har komprimert/slått sammen punktene slik at de har blitt mer uoversiktlige og oppramsende. Flere fagspesifikke og fagrelaterte begrep er tatt bort og lagt inn i de nasjonale retningslinjene. Dette mener vi er uheldig. Vi har forslag til flere omformuleringer. Det vi har påpekt under § 1 må få betydning for læringsutbytteformuleringene under § 2.

Barnehagelærerstudentene må ha kunnskaper om barn og barns helhetlige utvikling. I tillegg vil vi løfte fram betydningen av anerkjennende relasjoner i samspillet barn/barn og barn/voksen. Kvaliteten i samspillet har betydning for hva barnet lærer. Barnet må være tydeligere i forskriften.

Studentene må videre kunne anvende kunnskap i arbeid med barn og barnegruppe. Dette må tydeliggjøres i forskriften. Et eksempel: Det er ikke nok å ha kunnskap om barn med særskilte behov, kunnskapen må også bli styrende for pedagogisk praksis.

Det er i overveiende grad gjennom lek barnets danning, læring og utvikling skjer. Kunnskap om lek er en viktig kompetanse som en hver barnehagelærer må inneha, ikke minst om lekens egenverdi.

Planlegging, gjennomføring og vurdering er basisferdigheter uansett hvilken lærerutdanning en er tilknyttet. Dette perspektivet mangler helt i læringsutbyttebeskrivelsene.

Den estetiske dimensjonen er langt på vei fraværende i læringsutbyttebeskrivelsene, og vi ønsker å få denne tydeligere fram.

Vi ønsker en større konkretisering av ledelsesaspektet enn det vi finner i læringsutbyttebeskrivelsene.

Generell innledning

Endringene i kursiv;

Barnehagelærerutdanningen skal kvalifisere kandidaten til å utøve et krevende yrke i et samfunn som preges av mangfold og endring. Læringsutbyttet er formulert med utgangspunkt i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning på *bachelornivå*.

Etter fullført barnehagelærerutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som *kunnskaper*, ferdigheter og generell kompetanse (...)

Kunnskaper

Nye og endrede kulepunkt

- Har kunnskap om pedagogisk ledelse, personalledelse, administrativ ledelse og utadrettet ledelse (nytt kulepunkt)
- Har bred kunnskap om lekens egenverdi og om lekens betydning for barnets danning (nytt kulepunkt)
- Har bred kunnskap i barnehagens fagområder, om tilrettelegging av pedagogisk arbeid, barns læreprosesser og om danning gjennom omsorg, lek og læring (endring kulepunkt 2)
- Har bred kunnskap om barns språkutvikling, estetiske utvikling og begynnende lese-, skrive- og regneferdigheter (endring kulepunkt 4)

Ferdigheter

Nye og endrede kulepunkt

- Kan anvende sine faglige kunnskaper og relevante resultater fra FoU i det daglige arbeid i barnehagen (endring kulepunkt 1)
- Kan vurdere, stimulere og støtte barns helhetlige utvikling (endring kulepunkt 2)
- Kan anvende sine faglige kunnskaper til improvisasjon i omsorg, lek, læring og formidling (endring kulepunkt 3)
- Kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn slik at alle får den omsorg og hjelp de trenger og har rett til (endring kulepunkt 6)
- Kan lede og veilede medarbeidere, reflektere kritisk og vurdere egen og andres praksis (endring kulepunkt 7)
- Kan planlegge, gjennomføre og kritisk vurdere faglige opplegg, og kunne gi faglige begrunnelser for egne valg ut fra teori og praktisk erfaring i arbeid med barn (nytt kulepunkt)

Generell kompetanse

Nye og endrede kulepunkt

- Kan formidle sentralt fagstoff praktisk, muntlig, skriftlig og digitalt i profesjonssammenheng (endring kulepunkt 3)
- Har innsikt i barnehagen som kulturarena og mestrer rollen som kulturformidler (nytt kulepunkt)

§ 3 Struktur og innhold

Når prosessen med oppstart av ny barnehagelærerutdanning ble utsatt ett år kunne KD tatt seg tid til en grundig høring rundt strukturen (organisering i kunnskapsområder) i den nye utdanningen. Dette burde vært gjennomført før de nasjonale retningslinjene for fagområdene ble fastsatt.

Vi ser KD sitt fokus på en helhetlig profesjonsutdanning som positivt. Vår viktigste kommentar her gjelder navnet på kunnskapsområdet "Kunst, kultur og kreativitet". Kreativitet er et begrep som ikke bør knyttes til ett bestemt kunnskapsområde. Vi ønsker at navnet på kunnskapsområdet blir endret i tråd med forslaget fra den aktuelle faggruppa i rammeplanutvalget. Vi støtter navnet "Barn, kunst og kultur".

Det er viktig at lærerutdanningsfagene som nå er i førskolelærerutdanningen også er presisert i forskriften, selv om de ikke er kvantifisert i form av studiepoeng.

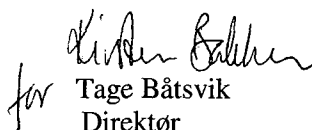
Vi ser det også som viktig at KD har tatt inn i høringsforslaget at minimum 5 dager skal være praksis med fokus på overgangen barnehage - skole.

De nasjonale retningslinjene fastsetter på s. 7 at "15 studiepoeng er minste studiepoengsgjivande eining og minste eksamenseining". Dette burde ha stått i forskriften under struktur og innhold. Denne føringen medfører utfordringer for institusjonene når mange av kunnskapsområdene vil være på 20 studiepoeng, og studentene skal kunne kvittere ut for bestått 30 sp pr. semester. Det hadde vært mer hensiktsmessig om minste eksamensenhet hadde vært på 10 sp når enkelte kunnskapsområder må gå over mer enn ett semester.

Med vennlig hilsen

Liv Reidun Grimstvedt
Rektor

for Tage Båtsvik
Direktør